

Teoria podzielności liczb całkowitych

1. Dzielenie całkowitoliczbowe

Dla każdej pary liczb całkowitych (a,b) istnieje dokładnie jedna para liczb całkowitych (q,r) spełniająca równanie

$$a = qb + r$$

przy warunku $r \in \{0, \dots, b-1\}$. Liczby te oznaczamy następująco:

- $q = a \operatorname{div} b$ (iloraz całkowitoliczbowy liczb a i b)
- $a \operatorname{mod} b$ (reszta z dzielenia a przez b)

2. Relacja podzielności

Mówimy, że liczba całkowita b dzieli liczbę całkowitą a (ozn. $b \mid a$), jeśli istnieje liczba całkowita c , że $a = b * c$.

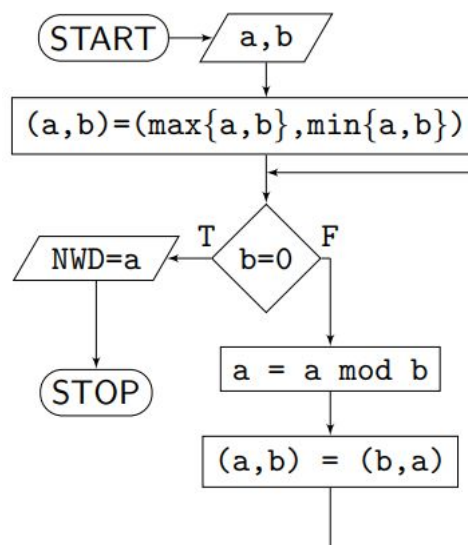
Własności relacji podzielności:

- $a \mid 0$
- $0 \mid a \iff a = 0$
- $a \mid a$
- $a \mid b, b \mid a \implies a = \pm b$
- $a \mid b, b \mid c \implies a \mid c$; w szczególności $a \mid b \implies a \mid kb$
- $a \mid b, c \mid d \implies ac \mid bd$; w szczególności $a \mid b \implies ac \mid bc$
- $d \mid a, d \mid b \implies d \mid xa + yb$.

3. Największy wspólny dzielnik

Największy wspólny dzielnik liczb a i b to największa liczba całkowita, która dzieli obie liczby. Oznaczamy go jako $\text{NWD}(a,b)$.

NWD możemy wyznaczyć za pomocą Algorytmu Euklidesa.

Własności NWD

- Istnieją $x_1, \dots, x_n \in \mathbb{Z}$ takie, że $\text{NWD}(a_1, \dots, a_n) = x_1 a_1 + \dots + x_n a_n$
- $\text{NWD}(a_1, \dots, a_n) = \text{NWD}(\text{NWD}(a_1, \dots, a_{n-1}), a_n)$
- $\text{NWD}(a, 0) = a$
- $\text{NWD}(a, b) = \text{NWD}(a - kb, b)$ dla dowolnego $k \in \mathbb{Z}$;
w szczególności $\text{NWD}(a, b) = \text{NWD}(b, (a)_b)$ o ile $b \neq 0$
- $\text{NWD}(ac, bc) = c \text{NWD}(a, b)$
- $d = \text{NWD}(a, b) \implies \text{NWD}(\frac{a}{d}, \frac{b}{d}) = 1$
- $c \mid ab, \text{NWD}(c, a) = 1 \implies c \mid b$
- $a \mid c, b \mid c, \text{NWD}(a, b) = 1 \implies ab \mid c$

5. Najmniejsza wspólna wielokrotność

Liczbę całkowitą e nazywamy najmniejszą wspólną wielokrotnością liczb całkowitych a_1, \dots, a_n jeśli

- $a_1 \mid e, \dots, a_n \mid e,$
- $a_1 \mid c, \dots, a_n \mid c \implies e \mid c.$

Najmniejsza wspólna wielokrotność (NWW) liczb naturalnych n i m - to najmniejsza liczba różna od zera, która jest jednocześnie wielokrotnością liczby n i liczby m .

Źródła:

<https://fizyka.umk.pl/~gniewko/didaktiki/MD2013-2014/wyk%C5%82ad4.pdf>

<http://www.math.us.edu.pl/sladek/dydaktyka/WAiTL/WAiTL1.pdf>